

Світлана ХАРИТОНОВА,

завідувач навчально-методичного центру психологічної служби комунального навчального закладу «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

РОЗБУДОВА СИСТЕМИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ: РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Сфера психічного здоров'я є невід'ємною складовою системи охорони здоров'я та соціального забезпечення будь-якої країни, якій небайдужий добробут своїх громадян. Метою державної політики у сфері охорони психічного здоров'я є створення умов для зміцнення психічного здоров'я, сприяння психологічному благополуччю населення, запобігання психічним розладам, забезпечення відновлення осіб шляхом надання своєчасних комплексних, науково обґрунтованих і якісних послуг у цій сфері, координування діяльності суб'єктів охорони психічного здоров'я.

Національна стратегія розбудови системи психічного здоров'я ґрунтується на засадах Всесвітньої організації охорони здоров'я, зокрема, – Глобальної стратегії охорони здоров'я жінок, дітей та підлітків на 2016–2030 роки. В основу системи охорони психічного здоров'я покладено як міжнародний досвід, так і напрацювання української медицини та психології, зокрема: наукову обґрунтованість та доведену ефективність застосування тих форм, методів та засобів надання допомоги у сфері психічного здоров'я, що мають наукове підґрунтя, підтверджені даними проведених досліджень і апробовані у практичній діяльності.

В розбудову системи психічного здоров'я в Україні інтегровані напрацювання Всеукраїнської програми ментального здоров'я «Ти як?», започаткованої Першою леді України Оленою Зеленською. Ця програма стала важливим кроком на шляху до покращення ментального здоров'я українців, і тепер вона стала частиною загальнодержавної політики.

Завдання, що їх мають реалізувати в кожному закладі освіти, чітко означені в державних документах та актах. Законодавство у сфері охорони психічного здоров'я складається з [Конституції України](#), [Основ законодавства України про охорону здоров'я](#), законів України [«Про психіатричну допомогу»](#), [«Про соціальні послуги»](#), [«Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»](#), [«Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»](#), [«Про систему громадського здоров'я»](#), [«Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»](#), [«Про систему охорони психічного здоров'я в Україні»](#), інших нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до них.

Зупинимось на основних положеннях Закону України «Про психічне здоров'я в Україні» №4223-IX від 15.01.2025. Саме цей документ регламентує діяльність психологічних служб у закладах освіти та висвітлює сутність психологічної підтримки всіх учасників освітньої взаємодії.

Одним із основоположних принципів охорони психічного здоров'я є *людиноцентричність* – орієнтація на потреби, цінності та інтереси конкретної людини в процесах прийняття рішень, наданні послуг та розробці політик. До принципів державної політики у сфері психічного здоров'я належать: міжсекторальна співпраця, ефективний розподіл повноважень і відповідальності між органами державної влади, місцевого самоврядування; рівний доступ до допомоги

у сфері психічного здоров'я; пріоритет попередження і своєчасного реагування; орієнтація на потреби людей; комплексний та інтегрований підхід до надання допомоги у сфері психічного здоров'я; дестигматизація, попередження і подолання соціальної ізоляції та дискримінації; підвищення стійкості та інклюзивності спільнот та громад; залучення сім'ї та громади до реалізації програм психічного здоров'я; наукова обґрунтованість, що базується на результатах наукових досліджень і найкращих міжнародних практиках; раціональне використання ресурсів для реалізації програм і заходів у сфері психічного здоров'я.

Психічне здоров'я та благополуччя учнів є таким самим ключовим елементом стану благополуччя дитини, як і фізичне здоров'я. Порушення депресивного спектра, підвищений рівень тривожності та агресивності, самоушкоджувальна поведінка та суїцидальні спроби – одні з найпоширеніших проявів порушення психологічного благополуччя серед дітей та підлітків. Проблеми із психічним здоров'ям у дітей можуть призвести до погіршення результатів навчання, фізичного здоров'я, нестійких соціальних зв'язків та майбутніх перспектив самореалізації, а також різного роду девіантних форм поведінки. Відповідно додаткової уваги потребує **профілактика психічних розладів, просвітницька робота** з питань психо- та медіагігієни, розвитку та підвищення якості психологічних послуг у закладах освіти, підтримка психічного здоров'я дітей та інших учасників освітнього процесу. Проблемою, яка потребує розв'язання, є низький рівень культури безпечної, здорової поведінки та ненасильницької взаємодії у дітей та підлітків, дорослих, які забезпечують та супроводжують освітній процес.

Із метою зміцнення психологічного благополуччя та підтримки психічного здоров'я всіх учасників освітнього процесу в закладі освіти **має забезпечуватися розвиток таких напрямів охорони психічного здоров'я:**

- 1) охорона психічного здоров'я дітей та молоді, розвиток яких відповідає або не відповідає соціально-психологічному нормативу;
- 2) охорона психічного здоров'я дітей-внутрішньо переміщених осіб та інших осіб, які зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту та/або тимчасової окупації частини території України, у тому числі працівників закладу освіти;
- 3) охорона психічного здоров'я матері і дитини;
- 4) охорона психічного здоров'я дітей/осіб з інвалідністю;
- 5) запобігання самогубствам;
- 6) охорона психічного здоров'я у системі освіти, що включає в себе формування навичок відповідальної поведінки здобувачів освіти, що забезпечують психологічне благополуччя; наслідування педагогічними працівниками та вихованцями чи школярами моделей безпечної та ненасильницької міжособистісної взаємодії між однолітками та дорослими; усвідомлення цінностей життя та здоров'я, власної відповідальності та спроможності зберегти та зміцнити здоров'я.

Особливо актуально постало питання психічного здоров'я дітей та молоді сьогодні, в умовах воєнного часу, коли фахівці констатують наявність у дітей симптомів травматизації психіки: так звані «емоційні гойдалки», коли настрій швидко і без зовнішніх причин коливається від дуже гарного до надзвичайно поганого і навпаки. За результатами опитування Gradus Research, 57,3 % дітей і підлітків мають симптоми емоційних чи поведінкових реакцій, 26,4 % – реактивні (психогенні) розлади, іноді до ступеню психозу та ознаки порушення соціального функціонування, та 10,1 % – посттравматичний стресовий розлад. Зазначене вище свідчить про нагальну потребу психологічної підтримки учасників освітнього процесу [2].

Отже, одним із головних аспектів у процесі розбудови системи психічного здоров'я є ефективне психологічне забезпечення освітнього процесу, тобто створення в закладі освіти умов, які сприяють охороні психічного здоров'я учнів та педагогів, надання їм психологічної та психосоціальної підтримки.

Детально зупинимося на головних засадах закону «Про систему охорони психічного здоров'я в Україні» (№4223-IX), прийнятого в січні 2025 року. Закон набрав чинності 8 лютого 2025 року та вводиться в дію через один рік, тобто в лютому 2026 року. За цей час КМУ має підготувати низку нормативних актів, щоб упровадити положення закону та нові стандарти у системі охорони психічного здоров'я.

Закон визначає правові, організаційні, економічні та соціальні засади системи охорони психічного здоров'я в Україні, регулює суспільні відносини у цій сфері з метою забезпечення доступності та якості послуг. Передбачено механізми дотримання прав людей з психічними розладами, іншими проблемами, які стосуються психічного здоров'я, попередження виникнення психічних ускладнень, сприяння благополуччю та розвитку людини, усунення факторів, що негативно впливають на психічне здоров'я.

Що змінює новий Закон?

Уперше пропонує визначення таких понять як «психологічне благополуччя», «психічне здоров'я», «послуга у сфері психічного здоров'я», «надавач послуг у сфері психічного здоров'я», «фахівці у сфері психічного здоров'я»;

- сформовано вимоги до фахівців та алгоритм їх сертифікації, що гарантуватиме надання якісних послуг отримувачам допомоги;
- межі діяльності професійних спільнот й організацій, які навчають фахівців галузі;
- створюється Національна комісія, яка координує надання послуг у сфері ментального здоров'я;
- роботодавці мають змогу створити програму психосоціальної підтримки на робочому місці для працівників.

Закон спрямовано на:

- зменшення стигматизації психічних розладів через освітні кампанії, соціальні ініціативи й медіапідтримку;
- упровадження механізмів контролю за якістю послуг у сфері психічного здоров'я через створення стандартів, заснованих на міжнародних рекомендаціях, сертифікацію фахівців;
- адаптування системи охорони психічного здоров'я в Україні до сучасних вимог ВООЗ і стандартів Європейського Союзу.

Закон вводить низку важливих змін:

1. Інтеграція психічного здоров'я в усі сфери життя. Закон надає психічному здоров'ю статус пріоритетної сфери, що дозволяє забезпечити системний підхід до лікування та підтримки на всіх рівнях суспільства.

2. Чіткі стандарти психологічної допомоги. Закон встановлює перелік послуг, які повинні надаватися

за єдиними стандартами. Це дозволить забезпечити рівний доступ до якісної допомоги для всіх громадян України.

3. Міжсекторальна співпраця. Встановлення механізмів співпраці між різними відомствами для надання комплексної допомоги людям із психічними розладами. Це включає тісну співпрацю з медичними закладами, соціальними службами, а також громадськими організаціями.

4. Саморегульовні організації. Закон визнає важливу роль саморегульовних організацій (СРО), які вже багато років працюють над розвитком цієї сфери в Україні. Це забезпечить більш професійну та організовану діяльність у галузі психічного здоров'я.

5. Професійний розвиток спеціалістів. Запроваджується система безперервного професійного розвитку та сертифікації фахівців у сфері психічного здоров'я, що підвищить якість надання послуг та забезпечить постійну відповідність до міжнародних стандартів.

6. Створюється Національна комісія з питань психічного здоров'я, яка братиме участь у розробленні нормативно-правових актів, організовуватиме навчання, здійснюватиме сертифікацію фахівців та здійснюватиме нагляд за діяльністю СРО. Серед повноважень слід окремо зазначити ведення реєстру фахівців та погодження методів надання допомоги.

Таким чином, держава визначила психічне здоров'я і необхідність заходів із поліпшення ментального стану громадян України як один із суспільних пріоритетів.

Що важливого змінив закон у розбудові психічного здоров'я?

1. Визначення загальної термінології, яка безпосередньо стосується сфери психічного здоров'я. *По-перше*, в суспільстві з'явиться чітке розуміння сучасних понять, які стосуються сфери психічного здоров'я – що таке «психотерапія» чи «психологічна консультація» та яка між ними різниця, що таке «центр психічного здоров'я» і таке інше. *По-друге*, всі, хто долучені до цієї сфери, тепер говорять однією мовою. І ми будемо розуміти, що ця мова є компетентною, толерантною та неаб'юзивною. Ніхто нарешті не буде застосовувати слова «наркоман», «людина з психічними вадами» та інші принизливі формулювання. І їх не буде в сучасному законодавстві.

2. Визначення правил взаємодії між клієнтами та фахівцями, тобто, певні «правила гри» – алгоритми взаємодії між сервісами та їх користувачами. Це стосується і ліцензування, і професійних вимог до фахівців, і відповідальності обох сторін. Уніфікація таких правил взаємодії необхідна, аби гарантувати безпеку та якість послуг осіб, які звертаються за допомогою.

3. Визначення механізму формування та реалізації політики щодо механізмів та принципів надання фахових послуг різними спеціалістами, в одному документі, на якому базуються всі інші положення, що стосуються психічного здоров'я, в різних сферах життя. Закон є так званим золотим перетином, який допоможе у побудові правильного підходу до розбудови психічного здоров'я: хто ініціює, хто формує та реалізує.

Розглянемо ключові аспекти.

1. Потрібно почати із важливого. На законодавчому рівні вводяться два терміни: «психічне здоров'я» та «психологічне благополуччя». Ці терміни визначають різний рівень роботи фахівців. «Психологічне благополуччя» – це «суб'єктивне відчуття особистості щодо досягнення оптимального психічного функціонування, що включає в себе відчуття задоволення якістю власного життя, цілеспрямованості та сенсу життєвих ходів, вибір дієвих стратегій, реалізації особистісного потенціалу, оптимальний рівень психологічної стійкості». Це важливо пам'ятати.

Законодавчо закріплюються визначення багатьох понять: «послуга у сфері психічного здоров'я», «надавач

послуг у сфері психічного здоров'я», «фахівці у сфері психічного здоров'я» та інші, необхідні для юридичного регулювання цієї сфери. Законом надано *визначення низки ключових термінів*, таких як «допомога у сфері психічного здоров'я», «фахівці у сфері психічного здоров'я» тощо, що сприяє однозначному розумінню положень самого закону. До речі, термін «психолог» у законі відсутній.

2. Відповідно до цілей Закону виокремлені такі *види допомоги у сфері психічного здоров'я*: психосоціальна допомога, психологічна допомога, психотерапія, психологічна реабілітація, психіатрична допомога. Також міститься окреме положення (ст. 33) про *охорону психічного здоров'я на робочому місці*, що передбачає можливість кожного роботодавця розробити і затвердити програму психосоціальної підтримки працівників на робочому місці. Кожний вид допомоги отримав власні вимоги до освіти спеціалістів, їх сертифікації тощо. Що стосується психіатричної допомоги, то вона вимагає медичної освіти, адже ці фахівці працюють із лікарськими засобами.

За визначенням закону, *психосоціальна допомога* включає види допомоги, під час яких використовується інформування, психологічна підтримка та/або консультування та інтервенції, спрямовані на поведінкову переорієнтацію. Основними видами психосоціальної допомоги є психологічна просвіта, психоедукація, перша психологічна допомога, психологічні втручання низької інтенсивності і неформальні послуги у сфері психічного здоров'я. До спеціалістів, які її надають, вимоги простіші.

Наступний вид допомоги – це *психологічна допомога, психологічне консультування*. Психодіагностика, психокорекція і відновлювальні заходи, а також гарячі лінії психологічної допомоги – це все входить у психологічну допомогу. І вже це вимагає відповідної освіти та сертифікації. Освіта фахівця матиме дві складові. Перша – це освіта, підготовка, яка дає право практикувати, а друга – це безперервний професійний розвиток. Це вводиться на рівні закону і впливає на можливість сертифікації.

3. Відтепер законом встановлено, *хто є фахівцем у сфері психічного здоров'я* і які вимоги висуваються до такого фахівця. Це особи, які мають фахову вищу освіту та пройшли державну сертифікацію. Також прямо заборонено надання послуг у сфері психічного здоров'я особами, які не відповідають вимогам закону. У Законі чітко розмежовані *ролі й функції* психологів, психотерапевтів та інших фахівців, а також окремо прописані доказові методи психотерапії, що *базуються на наукових практиках*, а також визначено, хто має право випускати медикаменти, а хто – ні. Зокрема слід визначити механізми *ліцензування та сертифікації фахівців*, а також врахувати, як ці зміни вплинуть на професіоналів, що вже працюють, і тих, хто тільки здобуває освіту.

Освіту психологи можуть отримати у закладах вищої освіти, післядипломної освіти, також у суб'єктів освітньої діяльності, які забезпечують безперервний професійний розвиток. Є три суб'єкти: заклади вищої освіти, заклади післядипломної освіти і саморегульнів організації, такі як Українська Психотерапевтична Ліга. Саморегульнів організації забезпечують безперервний професійний розвиток. У законі написано, що *супервізія стає необхідною складовою навчання* фахівців.

Окрема стаття присвячена безперервному професійному розвитку та сертифікації, в якій зазначено, що сертифікація фахівців у сфері психічного здоров'я враховує результати безпосереднього професійного розвитку. Тобто, щоб отримати сертифікацію, необхідно, крім основної освіти, постійно вчитися і мати документи, які засвідчують це навчання. Створюються умови для розвитку системи професійного саморегулювання – саморегульнів організації (СРО) у сфері психічного здоров'я (неприбуткових добровільних об'єднань за

відповідним напрямом діяльності, які створюються для захисту прав і законних інтересів своїх членів, підвищення їхнього професійного рівня та якості надання послуг), зокрема можливість професійних асоціацій – набувати статусу СРО.

4. Відтепер фахівці у сфері психічного здоров'я будуть зобов'язані пройти *сертифікацію*, після чого будуть внесені у відповідний державний реєстр. запроваджується атестація та сертифікація фахівців у сфері психічного здоров'я, вимоги до освіти, система безперервного професійного навчання.

Зверніть увагу, що протягом шести років із дня опублікування цього Закону сертифікація фахівців у сфері психічного здоров'я є добровільною, і тільки через шість років наявність такого сертифікату стає обов'язковою.

Цікавим є те, що сертифікація буде стосуватися лише окремих і конкретних психологічних або психіатричних методів. І тільки ті методи, за якими фахівець отримає сертифікацію, він зможе використовувати у практиці.

Що потрібно, щоб пройти сертифікацію у Національній комісії?

Наявність вищої освіти не нижче бакалаврського рівня. Окрім того, потрібно проходити безперервне професійне навчання, підтверджене відповідними сертифікатами. Після сертифікації дані вносять у загальний реєстр Нацкомісії.

Створюється *Державний реєстр СРО та Реєстр надавачів послуг у сфері психічного здоров'я*. Кожен клієнт матиме змогу знайти свого психолога в Нацреєстрі.

5. Слід також звернути увагу на те, що в законі часто згадується *«етичні норми»*, яких необхідно буде дотримуватися сертифікованим фахівцям, тому, імовірно, найближчим часом слід чекати створення відповідних правил або кодексу етики.

Окремо прописаний пункт щодо захисту персональних даних і конфіденційності. В принципі, це прописна істина для будь-якого психолога, але тепер вона закріплена на законодавчому рівні. Фахівці у сфері психічного здоров'я можуть використовувати інформацію про отримувачів послуг у своїй професійній та науковій діяльності, тобто вебінари та стріми – це теж професійна діяльність. І ми можемо використовувати інформацію про своїх клієнтів, але таким чином, щоб вона не дозволяла ідентифікувати особу і тільки за наявності письмової згоди від цієї особи або її офіційного опікуна.

6. Окрему увагу законодавець звернув на *збереження таємниці пацієнтів*, а також передбачено можливість отримання фахівцем від пацієнта інформації, яка становить державну або військову таємницю. Це свідчить про те, що законодавець завчасно передбачив необхідність надання допомоги військовослужбовцям, що досить розумно і далекоглядно, враховуючи війну та її наслідки для військовослужбовців. Відповідно до змісту закону військовим не буде потрібно тримати у таємниці від фахівця інформацію незалежно від її рівня секретності. В цьому випадку держава надає досить великий кредит довіри фахівцям із психічного здоров'я, формально навіть більший, ніж адвокатам (адвокатська таємниця) або священникам (таємниця сповіді). Однак, імовірно, це правильний шлях.

7. Також у законі досить чітко вказано, що для покращення психічного здоров'я *будуть використовуватись лише науково обґрунтовані методи лікування та допомоги*. Необхідно підкреслити, що до науково обґрунтованих методів відносяться дві категорії методів – психодинамічні підходи, глибинні психоаналітичні і когнітивно-поведінкові підходи. Вони мають найбільшу в світі наукову та експериментальну базу. Поряд із сертифікацією ця обставина вказує на бажання законодавця уникнути експериментів над психікою з боку недосвідчених «фахівців» із сумнівними

методами роботи. Розуміння законодавцем того, що відсутність спеціальної освіти та підготовки наносить шкоду психічному здоров'ю, а належна професійна підготовка є гарантом психологічного благополуччя, надихає та залишає надію на успіх і ефективність цього закону.

8. Закон передбачає *можливість надання допомоги вразливим верствам населення за рахунок держави*. Ба більше, з огляду на зміст, допомогу будуть надавати не держслужбовці або штатні працівники державних органів або органів самоврядування, а фахівці, яким за надання допомоги буде сплачено з державного бюджету або з бюджету громади. Це впливає з того, що в законі приділено достатньо уваги формі організації діяльності фахівців, а також є прямі вказівки про надання коштів держави або громади фахівцям за допомогу у сфері психічного здоров'я.

9. Оскільки надання інформації про ознаки, прояви, причини і перебіг психічних розладів, інших проблем, що стосуються психічного здоров'я, та стратегії психологічної допомоги, відповідно до закону, є видом допомоги у сфері психологічного здоров'я, то частина блогерів-психологів із соціальних мереж, які не мають відповідної освіти і сертифікації, але заявлятимуть про її наявність, можуть понести *цивільну або адміністративну відповідальність за надання допомоги у сфері психічного здоров'я без наявності відповідного сертифіката*.

10. У новому законі є пункт, в якому чітко зазначено, що *клієнти мають право ознайомлюватися з усіма документами, які стосуються їхнього психічного здоров'я*, крім випадків, окремо визначених законодавством України. Це дуже важливий момент, який треба запам'ятати, адже у професійних колах регулярно точаться дискусії про те, чи має психотерапевт розкривати дані про важкість стану та діагнозів клієнта, знаючи, що це може йому зашкодити. Новий закон говорить про те, що клієнт (або його офіційний опікун) має повне право знати свій діагноз.

11. *Розвиток цифрових платформ* для психічного здоров'я. Один із важливих аспектів реформи – розвиток цифрових інструментів для підтримки психічного здоров'я. Всі психологічні послуги з використанням інформаційно-комунікаційних технологій можуть надаватися цілком офіційно. Тобто, вже на всіх рівнях, у всіх галузевих спільнотах це було давно затверджено, тепер затверджено і на рівні держави. Робота по умовному скайпу або зуму, прирівнюється до роботи офлайн в кабінеті.

Отже, формування політики у сфері психічного здоров'я сприяє інтеграції професій у сфері психічного здоров'я – хто за що відповідає, які є компетенції та професійні вимоги до фахівців. Наразі у психологів, психотерапевтів, психіатрів та інших спеціалістів, які дотичні до послуг у сфері психічного здоров'я, є можливість почати вирішувати соціально значущу задачу: знизити рівень стигматизації та дискримінації й сформувати сприятливий фундамент для самоорганізації громад у допомозі одна одній, відстоюванні своїх прав та посиленні впливу на формування державної політики.

Яких позитивних змін очікують від нового Закону?

На національному рівні створюватимуть умови для зміцнення психічного здоров'я, сприяння психологічному добробуту населення.

Натомість на рівні територіальних громад здійснюватимуть заходи для подолання соціальної ізоляції осіб із психічними розладами, іншими проблемами, що стосуються психічного здоров'я, шляхом їх включення до соціальних спільнот тощо.

Скористатися допомогою зможуть особи, які прагнуть зміцнення і підтримки власного психологічного благополуччя, потребують допомоги у сфері психічного здоров'я, члени їхніх сімей, а також опікуни, піклувальники

дитини, недієздатної чи обмежено дієздатної особи, які потребують допомоги у сфері психічного здоров'я.

Окремо варто зазначити, що *кожний роботодавець* може розробити й затвердити програму психосоціальної підтримки на робочому місці для своїх працівників.

Окрім того, таке законодавче регулювання системи охорони психічного здоров'я забезпечить доступність і якість допомоги та послуг у цій сфері, покращить інтеграцію осіб, які потребують допомоги, в суспільство й підвищить професіоналізм надавачів послуг у сфері психічного здоров'я.

У законі передбачено реалізацію заходів із популяризації психічного здоров'я. Як це може бути корисним для психологів?

Відповідно до статті 32 Закону [1] держава має сприяти популяризації психічного здоров'я. Тобто, це комплекс заходів, спрямованих на підвищення інформованості населення щодо психічного здоров'я та психотерапії. Чим це може бути нам цікаво? Якщо це запроваджується на рівні державної політики, то відповідно під ці програми будуть виділятися кошти та будуть проводитися заходи. І якщо вам цікава ідея популяризації, просвітницької роботи для широкого кола людей, ви можете потенційно до цього долучитися. Зазвичай, це проєкти далекі від комерції, але з іншого боку – це можливість заявити про себе широкий аудиторії.

Які маємо ризики?

Через велику кількість ще невиконаної роботи та неприйнятих нормативних актів, пов'язаних із дією цього закону, таких як правила етики, створення реєстру, створення нового державного органу, організація процесу сертифікації, затвердження методів надання допомоги, закон фактично має на цьому етапі багато законодавчих завдань. Однак, судячи з прикінцевих положень закону, через 3 роки послуги у сфері психічного здоров'я, що фінансуються за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, зможуть надавати лише сертифіковані фахівці у сфері психічного здоров'я, а тому максимальний строк повного впровадження всіх його положень становить 3 роки.

Підіб'ємо підсумки. Ухвалення цього Закону – це своєрідна *революція у сфері ментального здоров'я, яка прокладає шлях до якісних змін і фахової турботи про психічне здоров'я* наших громадян. Разом із цим, варто пам'ятати, що це не фінальна, а навпаки – перша точка на шляху реформування сфери захисту психічного здоров'я в Україні. Попит, величезна актуальність, відповідальність та важливість професії – закономірно призводять до необхідності регулювання належного рівня її втілення фахівцями. Що в цілому має на меті підвищення авторитету професії, яку багато хто вибрав для себе як теперішню або майбутню справу. Незважаючи на те, що повне впровадження закону потребує часу та додаткових зусиль, його положення свідчать про прогресивний підхід держави до питання психічного здоров'я. Це дає підстави сподіватися, що впровадження нових норм сприятиме покращенню якості життя українців та формуванню здорового стійкого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про систему охорони психічного здоров'я в Україні: Закон України від 15.01.2025 р. №4223-IX. Відомості Верховної Ради України. 2025. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4223-20#Text>.

2. Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби в системі освіти України у 2024/2025 навчальному році»: Лист МОН України від 08.08.2024 р. № 21/08-1233. URL: <https://imzo.gov.ua/2024/09/09/lyst-imzo-vid-08-08-2024-21-08-1233-pro-metodychni-rekomendatsii-priorytetni-napriamy-roboty-psykholohichnoi-sluzhby-v-systemi-osvity-ukrainy-u-2024-2025-navchal-nomu-rotsi/>.